

# Theater **Hand in 't Oog** wil met voorstelling 'Eden' het theater voor doven op een hoger niveau tillen

# 'Waarom zou er hier een tolk op het podium moeten staan?'

Theater maken waarin gebarentaal versmelt met muziek. Dat is de missie van Kurt Vanmaeckelberghe en zijn theatergezelschap Hand in 't Oog, met zowel dove als horende spelers. Vanavond gaat *Eden*, hun tweede voorstelling, in première. *De Morgen* woonde een repetitie bij.

DOOR SARAH THEERLYNCK

**OOSTENDE • 'Wij willen het doventheater op een hoger niveau tillen. Ik begrijp ook niet waarom er bij doventheater altijd een tolk op het podium bij moet', zegt Vanmaeckelberghe in gebarentaal.**

"Zeg het dan! Vis!" roept een jonge vrouw, terwijl ze haar woorden in gebarentaal omzet. Het kleine, engelachtige jongetje tegen wie ze het heeft, schudt heftig het hoofd. Hij loopt weg, zij loopt hem achterna. Tot hij niet meer kan. "Viiiis!" schreeuwt hij wanhopig uit.

De oude NMBS-loods van Oostende galmt nog lang na. Op de scène zijn de zes spelers van Hand in 't oog ondertussen in een vreemdsoortige dans ontwikkeld waarbij ze vieze insecten van hun lichaam lijken te kloppen. Nog twee dagen en *Eden* gaat in première: een stuk over de rust en de zuiverheid van de natuur en hoe die in onze individualistische en destructieve samenleving verloren dreigt te gaan. "We proberen ook te achterhalen of doven en horenden de drukke wereld van tegenwoordig verschillend ervaren", zegt Kurt Vanmaeckelberghe in gebarentaal. Speelster Soetkin Bral, een professionele tolk Vlaamse Gebarentaal, vertaalt. "Staan doven

dichter bij de natuur omdat ze de drukke geluiden van deze tijd niet kunnen horen? Vinden ze makkelijker rust? Ik weet het niet, maar via *Eden* zou ik de discussie graag voeren. Met doven én horenden." Carolien Klessens, de actrice van daarnet, komt erbij staan. "Dit stukleunt dichterbij de leefwereld van doven aan dan ons vorige, *Djà Vu*. Nu willen we vragen oproepen. Moeten doven leren spreken met hun stem? Moet je hen dat opdringen? Zulke thema's gaan we niet uit de weg."

**ACTRICE CAROLIEN KLESSENS:**  
**In de dovenwereld wordt niemand buitengesloten**

*Hand in 't oog* bestaat sinds 2006. Vanmaeckelberghe richtte het gezelschap op nadat hij twee jaar lang meedanst in Alain Platels voorstelling *Wolf*. "Ik wilde de ervaring die ik bij Alain heb opgedaan, gebruiken in doventheater", vertelt de regisseur. "Alain heeft me geleerd hoe ik gebaren-



■ Theatergroep Hand in 't Oog probeert met hun stuk *Eden* ook te achterhalen of doven én horenden de drukke wereld van tegenwoordig anders ervaren.

taal op scène kan aanwenden, hoe ik mijn taal in dans kan omzetten. Mijn ogen zijn opengegaan. Nu wil ik op mijn beurt ogen doen opgaan. Doventheater beperkt zich vaak tot humoristische stukken en is vaak erg amateuristisch. Wij willen het naar een hoger niveau tillen. Ik begrijp ook niet waarom er bij doventheater altijd een tolk op het podium moet staan. Een tolk is alleen op zijn plaats als er een communicatieprobleem is. Op toneel kan een speler dat communicatie-

probleem met zijn expressie en bewegingen zelf oplossen." Daarom ook is *Eden* een mengeling van dans, theater, gebarentaal, muziek en projecties geworden. Vanmaeckelberghe: "Die mix kan zowel doven als horenden aanspreken en is voor iedereen verstaanbaar."

Ondertussen is iedereen voor iedereen aan het vertalen. Niemand spreekt hier alleen maar Nederlands. Altijd komen de handen erbij. "De dovenwereld is een erg sociale

wereld", zegt Klessens, die een theateropleiding volgde, maar enkele jaren terug ook aan een cursus gebarentaal begon. "Ik werd onmiddellijk aanvaard als een gelijke. De dovenwereld is dan misschien een kleine wereld waar iedereen iedereen kent, niemand wordt buitengesloten. Mijn vader is op zijn veertigste doof geworden, maar gebruikt zelf geen gebarentaal. Ik wilde de taal wel leren en ontdekte al snel dat zij ook als theatraal heel interessant zou kunnen zijn. Toen ik hoorde van Hand in 't Oog, wilde ik me dan ook direct aansluiten."

Voorlopig is Hand in 't Oog nog een amateurgezelschap van zes medewerkers en zes spelers, maar Vanmaeckelberghe heeft grote plannen. "Ik droom ervan om met onze groep in Bozar of de Vooruit te staan. We krijgen nu subsidies van de stad Oostende en van het ministerie van Cultuur hebben we geld gekregen om in Oekraïne te gaan spelen. Gaandeweg groeien we en misschien worden we ooit een professioneel gezelschap. Dan kan ik mijn job als truckchauffeur in de haven opgeven en me volledig aan het theater wijden." Daan Verstraete, het engelachtige jongetje, luistert met grote ogen mee. "Waarom hij meespeelt met Hand in 't Oog? De elfjarige jongen haalt de schouders op en begint traag te gebaren. "Ik speel graag toneel." "Als klein kind al zat hij constant in de verkleedkoffer", valt een vriendin van zijn mama, die ook doof is, hem bij. "Het is altijd al zijn interesse geweest." Wil hij dan later professioneel acteur worden? Nee, schudt hij het hoofd. "Toneel spelen is gewoon een leuke hobby."

*Eden* van Hand in 't Oog, vandaag en morgen in de oude NMBS-loods, Konterdamkaai, Oostende  
 Alle info: [www.handinhetoog.be](http://www.handinhetoog.be)